

De Stedumer

Januari 2025

Vanuit Dorpsbelangen

Graag informeren we u over de volgende punten:

Op 28 januari om 20.15 uur is de volgende informatieavond over 'de Crangeborg'. Deze avond is in het Trefpunt. Nieuwsgierig naar de plannen? Van harte welkom!

De ALV van Dorpsbelangen staat gepland op 24 maart om 19.30 uur in het Hervormd Centrum.

Mathilde Feunekes
Dorpsbelangen Stedum

Nieuws van de Oranjevereniging

De Oranjevereniging is er in geslaagd om voor de leden weer een mooie toneelavond te organiseren in het Hervormd Centrum.

Toneelvereniging Westerwijtwerd speelt voor ons op vrijdag 7 maart de dolkomische klucht in drie bedrijven "Puinhoop in de Kringloop". Ook een oud Stedumse speelt mee nl. Grietha Remminga-Kruijer. Aanvang 20.00 uur en de zaal is open om 19.15 uur.

Entree is gratis voor de leden. Niet leden betalen € 6,00 p.p. Er wordt afgesloten met een grote tombola. Reservering gewenst bij Syta Timmer (tel.: 06-23515673), Matthijs Nieuwenhuis (tel.: 06-45650876) of bij Coby Nienhuis (email: jb.nienhuis@ziggo.nl).

Coby Nienhuis
Bestuur Oranjevereniging

Kerstwandeling

Er werd op woensdag 18 december een kerstwandeling georganiseerd. Deze wandeling werd georganiseerd door de activiteitencommissie in samenwerking met 'de Klaver'.

Op verschillende locaties in Stedum werden scènes uit het Kerstverhaal uitgebeeld met als hoogtepunt de komst van het kindje Jezus op de laatste locatie. De wandeling trok veel mensen en was een groot succes!

Namens de activiteitencommissie en 'de Klaver' willen we graag alle mensen bedanken die een rol hebben vervuld tijdens deze wandeling.

Andrea Evenhuis
de Activiteitencommissie

Bij de voorkant

*De foto op de omslag vertoont iedere maand het gezicht van een of meerdere Stedumer(s). De foto hoort bij de rubriek STEDUM doet! waarin Susanna Lemstra Stedumers aan het woord laat over hun vrijwilligerswerk. Deze keer Ype Jan Nienhuis. De foto is gemaakt door Lydia Brookman.
De rubriek STEDUM doet! vindt u op pagina 12 e.v.*

Lichtmaand

In Stedum is er voor de tweede keer een lichtmaand georganiseerd in december.

Vorig jaar werd de jury en organisatie al overweldigd met de eerste editie. Deelname was toen al groot. Maar dit jaar was de deelname nog groter. Nog meer deelnemers en deelnemende straten die de handen ineen geslagen hebben. De jury, bestaande uit directeur basisschool 'de Klaver' Marisca Hageman, projectleider van de gemeente Eemsdelta Alfred Reurink en projectleider NCG Sharon den Otter had net als vorig jaar de zware taak op zich genomen en is tot de volgende conclusie gekomen:

De jury was onder de indruk van de creativiteit, inzet en samenwerking die overal zichtbaar waren. Van indrukwekkende bouwwerken tot subtiele details; het hele dorp straalde. Opvallend was ook hoe sommige deelnemers met historische elementen speelden en deze op creatieve wijze verwerkten in hun decoraties. De beoordeling was geen gemakkelijke taak en werd gebaseerd op de criteria: thema, originaliteit, creativiteit, detailniveau en hoeveelheid werk. Na een intensieve ronde van 19:00 tot 22:00 uur, met achtergrondinformatie verzorgd door de activiteitencommissie, zijn de volgende winnaars geselecteerd:

Straatprijzen

1. Borgweg

- De Borgweg werd tijdelijk omgedoopt tot "Borgsfeer" en viel op door haar zeer originele thema.
- Prachtige creaties van herten en bomen gemaakt van pallets.
- De stijlvolle verlichting en aandacht voor detail straalden samenwerking en creativiteit uit.

2. Hoofdstraat

- Geïnspireerd door het kerstverhaal van Dick Bruna, verbeeld via sfeervolle projecties.
- De originele decoraties brachten een warm verhaal tot leven.
- Historische details in de presentatie versterkten de unieke uitstraling van deze straat.

3. D. Triezenbergstraat

- Het thema "Water" werd prachtig weergegeven met gedrapeerde lichtslingers die de beweging en stroming van water symboliseerden.
- Bijzonder oog voor detail en een unieke invulling van het thema.
- De samenhang van de decoraties viel op en maakte de straat tot een betoverend geheel.

Eervolle vermeldingen

- **Lellensterweg:** Met het thema "Ster", passend bij de straatnaam, straalde deze straat letterlijk en figuurlijk.
- **Sien Jensemahörn:** Een verrassend camping thema bracht een unieke sfeer in de straat.
- **Lopsterweg:** Hier kon je zelfs een liedje opzetten dat de jury tijdens hun wandeling begeleidde. Dit creatieve en interactieve idee maakte indruk.
- **Adriaan Clantstraat:** Originele decoraties met warme, uitnodigende verlichting.

Individuele prijzen

1. **Gedeelde eerste plaats: Weemweg 75 en 77**
 - Bijzonder sfeervol en perfect op elkaar afgestemd.
 - Origineel gebruik van licht en thematische decoraties.
2. **Sien Jensemahörn 6**
 - Creatief en opvallend met een thema dat tot in detail is uitgewerkt.
3. **Vlaspad 19**
 - Een prachtige combinatie van rood en groen licht.
 - De enorme kerstballen in de boom zorgden voor een indrukwekkend en feestelijk geheel.

Eervolle vermeldingen

- **Kaakstraat 2**, voor de subtiële en charmante decoraties.
- Een kleurrijke knipoog naar **Singel 28** en **Sien Jensemahörn 19**, die de jury aan het lachen en verwonderen maakten.

Dank aan alle inwoners van Stedum die hun straten en tuinen hebben omgetoverd tot een waar lichtjesparadijs. Jullie enthousiasme en inzet maken de Lichtjesmaand elk jaar weer tot een groot succes!

Namens de activiteitencommissie: bedankt jury, voor jullie hulp en enthousiasme. We kijken nu alweer uit naar de volgende editie.

De Activiteitencommissie

Lokale Kunstwaren

In de etalage bij Thom Binksma op Kampweg 1 wordt in de maand februari geëxposeerd door Zwanny Rijskamp.

Gebiedsregisseur Klaas Bult

Beste inwoners van Stedum,

Als gebiedsregisseur voor de 'Lopster' dorpen ben ik actief in de voormalige zeventien dorpen van de oude gemeente Loppersum. Ik ben voor de dorpen het aanspreekpunt voor dorpsbelangen, bewonersinitiatieven, het dorpshuis en de dorpsbudgetten die ook in 2025 weer beschikbaar zijn voor de dorpen.

Wat doet een gebiedsregisseur?

Als gemeentelijk aanspreekpunt voor de leefbaarheid in uw dorp kunt u bij mij terecht voor vragen, ideeën, wensen of overige zaken. Als gebiedsregisseur bij de gemeente werk ik vooral als verbinder tussen de dorpen en de gemeente, help mee en faciliteer bewonersinitiatieven en neem relevante ontwikkelingen mee. Uw vragen kunnen ook van persoonlijke aard zijn. Afhankelijk van uw vraag, vervul ik de rol van vraagbaak, wegwijzer, ondersteuner, doorverwijzer of meedenker.

Ik ben regelmatig aanwezig in het dorp, bijv. tijdens de koffie- / inloopochtenden in Moarstee of op andere momenten. Mocht dat niet lukken dan kunt u altijd bellen, mailen of appen en indien nodig maken we een afspraak.

U kunt mij telefonisch (06-48135329) of via de mail (klaas.bult@eemsdelta.nl) bereiken.

Voor de 1e helft van 2025 ben ik in ieder geval ook aanwezig tijdens de koffieochtenden in Moarstee op de volgende data: 21 januari, 4 maart, 1 april, 13 mei, 10 juni, 22 juli

PS: Klachten of meldingen over de 'openbare ruimte' of ander zaken kun u heel eenvoudig melden via de website <https://www.eemsdelta.nl/iets-melden> of bellen via 140596.

Klaas Bult
gebiedsregisseur

Dorpsmaaltijd Stedum

Elke tweede donderdag van de maand wordt de dorpsmaaltijd georganiseerd in de "Delleweer". Van harte welkom op 13 februari om 18.00 uur om een keer mee te eten. Kosten zijn 5 euro per persoon. Opgeven kan bij Mannie Hovenkamp: 0596-551309 of via manniehovenkamp@kpnmail.nl. Ook voor informatie of het overleggen van bijvoorbeeld het vervoer naar de "Delleweer", kun je bij Mannie terecht.

In januari kookte Luuk heerlijke pasta met een tomatensaus. Een grote pan met vlees en ook een kleine vegetarische versie. De salades erbij waren schoon op. Mannie en Trix zorgden voor het toetje: ouderwetse vlaflip. Het was gezellig en lekker. Schuif vooral een keertje aan!

Mathilde Feunekes

(foto: Arend Koenes)

In de Kijker

In deze rubriek worden nieuwe of minder bekende bewoners uit het dorp voorgesteld. Deze keer Anna Bullema, Singel.

Sinds wanneer woon je in Stedum?

“Sinds mei 2019.”

Waar ben je geboren en/of heb je je jeugd doorgebracht?

Anna: “Ik ben geboren in Delfzijl en heb mijn jeugd doorgebracht op Toornwerd.”

Wat doe je in het dagelijks leven?

Anna: “Ik werk als helpende in een verzorgingshuis.”

Wat is je favoriete bezigheid?

Anna: “Ik hou van haken, toneelspelen en fotografie.”

Wat staat er bovenaan je wensenlijst.”

Anna: “Momenteel heb ik geen wensen.”

Wat is het hoogtepunt uit je leven?

Anna: “Mijn hoogtepunt is dat ik een eigen huis gekocht heb en mijn diploma gehaald heb.”

Wat waren je eerste indrukken van het dorp?

Anna: “Het is een rustig en vriendelijk dorp.”

Waarom zou je in Stedum willen bijdragen?

Anna: “Ik zou graag mee willen doen met de toneelvereniging.”

Wat is je antwoord op de vraag van de vorige bewoonster: “Welk wintergerecht vind je het lekkerst?”

Anna: “Ik vind stampot rauwe andijvie het lekkerst.”

Welke vraag wil je de volgende nieuwe bewoner(s) stellen?

“Welk plekje in Stedum vind je het meest fotogeniek?”

Afie Nienhuis

5 Mei

Het bestuur van de Oranjevereniging wenst iedereen een gelukkig en gezond 2025 toe en wenst allen veel succes met het versieren en opbouwen van de wagens. Inmiddels hebben alle contactpersonen van de straten een brief of mail gekregen omtrent de richtlijnen van een wagen.

Tussendoor horen wij dat veel mensen van de straat al bezig zijn met hun wagen, maar natuurlijk kun je ook meedoen als groepje of met een versierde fiets, etc. Let dan wel even op de sluitingsdatum voor de wagens **20/25 februari 2025**.

De opstelling vindt net als andere jaren plaats op de Borglanden, mits de Hilmaarweg vrij is van bouwactiviteiten. We zullen proberen om door alle straten de wagens te laten rijden.

Na de eerste ronde door het dorp zullen de prijzen op de wagens worden gehangen om daarna nog een rondje Stedum te doen.

De prijzen zullen worden uitgereikt tijdens de grote Dorps BBQ op het ijsbaanterrein. De wagens zullen daar of op het Haventerrein worden opgesteld. Voor deelname aan de Dorps BBQ zal er een aparte flyer door het dorp gaan voor opgave. Ook op het ijsbaanterrein is dan een springkussen. De band "MY WAY" met onze Stedumer Richard de Roo achter het drumstel zal voor de nodige gezelligheidsklanken zorgen. Voor iedereen is er gratis een kop Vrijheidsmaaltijdsoep te verkrijgen. Ook tijdens de Optocht zullen er muzikale klanken klinken. De jury dit jaar weet zeker ook van wanten.

De Gemeente Eemsdelta eert 80 jaar bevrijding door een speciale gevelvlag te laten maken, met het gemeentewapen, de 4&5 mei fakkel, de Canadese Maple Leaf en het logo van 80 jaar Vrijheid. Deze vlag zal ook bij ons gaan wapperen in de vlaggenmasten.

Wij wensen iedereen heel veel succes.

Coby Nienhuis

Bestuur Oranjevereniging

Verloren

Ik ben woensdag 8 januari mijn zilveren halsketting met een hangertje in de vorm van een vlindertje verloren. In de Triezenbergstraat / Bedumerweg. Ik hoop dat iemand het heeft gevonden.

Ans Voorma

(email: ans_voorma@hotmail.com)

Energieneutraal Stedum

In de Tweede Kamer is de nieuwe energiewet met een brede meerderheid aangenomen. In deze wet wordt onder andere geregeld dat energiecoöperaties meer mogelijkheden krijgen. Zo mag er onder voorwaarden rechtstreeks energie geleverd worden aan leden. De wet voorziet ook in betere bescherming van consumenten en meer mogelijkheden voor flexibel gebruik van het op veel plaatsen overvolle elektriciteitsnet.

Zo kunnen er energiegemeenschappen opgericht worden waar gemeenten, bedrijfsleven en coöperaties samenwerken door energie “uit te ruilen”. Dit kan voor alle partijen interessant zijn en zal ongetwijfeld leiden tot een evenwichtiger gebruik van elektrische energie. De energiewet is eind december door de Eerste Kamer aangenomen!

De energiecoöperaties, verenigd in Eemsdelta Energiek, gaan eind februari met de gemeente in gesprek over dit onderwerp.

De zonnepanelen op het dak van de nieuwe schuur van Moarstee zijn in eigendom van StEC. Daarbij hebben de leden aandelen kunnen kopen, waarvan ze jaarlijks van de opbrengst hun deel uitgekeerd krijgen.

Afgelopen jaar hebben we minder zon en ook een lagere prijs gekregen voor de kWh die we aan het energiebedrijf hebben terug geleverd. Op de ledenvergadering van 12 februari a.s. zullen we verslag uitbrengen van de opbrengst en de bijbehorende uitkeringen.

En.. omdat we niet weten of u deze stukjes leest en interessant vindt... wat dacht u van een eigen StEC windmolen voor de energievoorziening van Stedum en wat zou een goede plek zijn? Mail ons met uw suggesties.

Dat was het voor deze keer. Mocht u lid willen worden, vragen of opmerkingen hebben, mail ons gerust op duurzaamstedum@gmail.com.

Informatie over ons kunt u ook vinden op www.duurzaamstedum.com.

Fransje, Anja en Lydia
Stedumer Energie Coöperatie

foto's bij deze rubriek: Lydia Brookman)

STEDUM doet!

Voor deze aflevering van STEDUM doet! gaan we buiten de grenzen van Stedum. We gaan naar Groningen, naar iemand die toch vrijwel maandelijks in De Stedumer staat, zijn *roots* in Stedum heeft en hier ook vrijwilligerswerk doet: Ype Jan Nienhuis.

Oude bekenden

Ype Jan en ik hebben elkaar jaren geleden leren kennen, toen hij als net afgestudeerde begonnen was bij *Wieringa bouwadvies* in Winsum en ik Anne Wieringa hielp bij het schrijven van projectplannen. Het verheugt me te horen dat het goed gaat met het bedrijf en dat Ype Jan er nog steeds werkzaam is. Maar daarvoor ben ik natuurlijk niet bij hem op bezoek.....

Kunsthistoricus

Ype Jan heeft kunstgeschiedenis gestudeerd. Hoe kom je dan bij een bouwkundig adviesbureau terecht? “Ik ben kunsthistoricus, afgestudeerd op architectuur- en stedenbouwgeschiedenis. Daarnaast heb ik voor mijn werk bij Wieringa bouwadvies de opleiding bouwhistorie en restauratie gevolgd. Bij Wieringa bouwadvies zetten we ons met hart en ziel in voor het behoud van molens en andere monumenten”, aldus Ype Jan. En ja, dan begrijpen we opeens dat hij daar helemaal op zijn plek is. Hij is adviseur cultureel erfgoed en voert bijvoorbeeld bouwhistorisch onderzoek uit, waarbij hij de bouwgeschiedenis van monumenten in kaart brengt en advies geeft over de omgang met deze gebouwen. Ook schrijft hij rapporten en plannen en daarbij komt zijn kennis uiteraard heel goed van pas. Die kennis kunnen we eveneens goed in Stedum gebruiken.

Lezing

Zijn masterscriptie ‘Rondom kerk en toren: de historisch-ruimtelijke structuur van Stedum (800 - 2015)’ is een grootschalig onderzoek naar de wordingsgeschiedenis van Stedum.

“Stichting Historie Stedum kreeg er lucht van en nam al snel contact met me op met de vraag of ik de scriptie met hen wilde delen. Daarna kwam de vraag of ik een lezing wilde houden voor hun donateurs. Dat heb ik in het najaar van 2016 gedaan”, aldus Ype Jan. “Ik was net afgestudeerd en stond voor een volle bak. In het voorjaar daarop mailde Gerard Kruidhof mij met de mededeling dat de kerkrentmeesters van de Hervormde Gemeente bezig waren met het vormen van een stichting tot behoud van de Bartholomeüskerk. Mijn naam werd genoemd om mij te vragen zitting te nemen in deze stichting.”

“Ik schuif wel aan om te kijken of het iets voor me is, antwoordde ik Gerard”, vervolgt Ype Jan. “Samen met onder andere streek- en architectuurhistoricus Reint Wobbles en mensen die betrokken waren bij de Hervormde kerk zijn we aan de slag gegaan en uiteindelijk is in 2018 de stichting opgericht. Ik heb toen zelf aangegeven dat ik wel actief wilde deelnemen aan de stichting. Vanaf de oprichting zit ik als secretaris in het bestuur.”

Verkleed

De Stichting Vrienden van de Bartholomeüskerk wil inkomsten genereren om bij te dragen aan het in stand houden en onderhouden van de monumentale kerk. Dat doet de stichting via donateurs, activiteiten en fondswerving. Daarnaast is er ook de Bartholomeüsday, de naamdag van de heilige op 24 augustus. (Er is zelfs een weerspreuk die verband houdt met zijn naamdag: *zoals het weer op 24 augustus, Bartolomeüs is, blijft 't gans de herfst gewis* - maar dit terzijde). “De stichting is op die datum officieel opgericht,” zegt Ype Jan lachend, “Toenmalig bestuurslid Jan Olthof ging verkleed als Bartholomeüs en de statuten werden officieel ondertekend. De stichting was klein en vrij onbekend, maar dat is nu wel anders.”

Absolute top

“De stichting is de afgelopen jaren inhoudelijk echt gegroeid” zegt Ype Jan. “We zijn nog steeds druk met werven van donateurs en de vaste activiteiten zoals de Orgeldag, de Open Torendag en Open Monumentendag. Vooral die laatste trekt veel publiek, dan komen er wel zo'n honderd mensen. Maar vooral het laatste jaar hebben we een enorme sprong gemaakt.”

En dat heeft alles te maken met Rombout Verhulst, beeldhouwer van de graftombe van Adriaan Clant. Verhulst behoort tot de absolute top van Nederlandse beeldhouwers uit de 17^e eeuw. Hij kreeg opdrachten voor beeldhouwwerken in het stadhuis van Amsterdam (het huidige Paleis op de Dam) en ontwierp nog veel meer praalgraven. In heel Nederland, van Groningen tot Zeeland, vind je werk van hem. Toch is hij in Nederland wat in de vergetelheid geraakt. Het jaar 2024 was een mooie gelegenheid om daar iets aan te doen, het was immers het 400ste geboortjaar van deze bijzondere beeldhouwer.

Even stil

“In Midwolde is ook een graftombe ontworpen door Verhulst. De Historische Kring Leek nam contact met ons op, of we interesse hadden om samen iets rondom dit thema te doen”, licht Ype Jan toe. “We waren het snel eens en zijn om tafel gegaan. We bedachten wat we allemaal konden doen: symposium, lezingen, concerten met 17^e -eeuwse muziek, een tentoonstelling, een documentaire.....”

Het valt even stil en dan vervolgt Ype Jan, “en dat is ook allemaal gebeurd! In de Bartholomeüskerk vond vorig jaar een lezingencyclus plaats, werd een symposium gehouden en werden ter aanvulling op het programma twee concerten gehouden. Dit naast de reguliere activiteiten.”

Alles nieuw

Ype Jan is nog steeds vol van alles wat hij het afgelopen jaar geleerd heeft. De stichting heeft door deel te nemen aan het Verhulstjaar echt een aantal stappen vooruit gemaakt. “We zagen er als bestuur eerst best tegenop, alles was nieuw voor ons”, vertelt hij, “maar we konden ook goed meekijken met de mensen in Midwolde en Leek, die hadden meer ervaring. We hebben heel veel geleerd en we zijn van plan om al die ervaring ook in te zetten. We willen een breder publiek bereiken, vaker activiteiten organiseren zoals lezingen en concerten, en misschien ook wel een kunstexpositie met Stedumer kunstenaars! Ook willen we waar mogelijk samenwerken met Stichting Historie Stedum om activiteiten op het gebied van erfgoed en geschiedenis te organiseren.”

Orgel

Zo komen niet alleen nog meer mensen in aanraking met het mooie cultureel erfgoed in Stedum, de monumentale Bartholomeüskerk, maar het is eveneens een manier voor de stichting om meer financiële middelen binnen te halen voor de kerk. En dat is nodig want er is veel te onderhouden of restaureren. Dit jaar gaat de restauratie van het orgel een nieuwe fase in; het archiefonderzoek voorafgaand aan de restauratie is bijna afgerond. En zo zijn er nog meer onderdelen die wachten op onderhoud of restauratie, zoals de glas-in-lood ramen bijvoorbeeld. Het werk van de stichting blijft dus hard nodig.

Ander werk

In het verleden heeft Ype Jan wel eens vaker vrijwilligerswerk in Stedum gedaan, maar in zijn studententijd was hij wat meer gericht op Groningen. Sinds een aantal jaren is hij - mede door zijn vrijwilligerswerk en natuurlijk omdat zijn ouders in Stedum wonen - weer wat meer op Stedum gericht.

“Zo’n 25 jaar geleden deed ik mee met een talentenjacht in het dorp en speelde ik piano. Ik had vanaf mijn achtste jaar les van Alida Bosch en had onder haar begeleiding een tweetal stukken ingestudeerd. In mijn studententijd ben ik met de lessen gestopt, maar een paar jaar geleden kwam ik haar tegen en vroeg ze ‘waarom begin je niet weer?’ En zo geschiedde, dus nu kom ik elke twee weken weer naar pianoles”.

“Sinds kort ben ik ook lid van het ‘beamteam’ van de Gereformeerde Kerk, als opvolger van Albert Haak, die is verhuisd.

De werkzaamheden voor Stichting Vrienden van de Bartholomeüskerk staan in de winter op een wat lager pitje, dus nu heb ik tijd om dat ‘beameren’ onder de knie te krijgen”, aldus Ype Jan.

Bijzonder erf(goed)

Aan het eind van het gesprek keren we toch nog even terug naar de Bartholomeüskerk en vooral naar de masterscriptie van Ype Jan Nienhuis. Hij bladert door zijn scriptie en laat me zien hoe Stedum zich de afgelopen eeuwen heeft ontwikkeld. Hij heeft een hele tijdlijn gemaakt met de chronologie van het dorp - van 800 tot nu.

“En er is naast de kerk echt nog ander bijzonder erfgoed in Stedum, hoor. Zoals het huis van de Koloniale Waren aan de Kampweg of het erf van Jan Timmer aan de Lellensterweg. Dat weten maar weinig mensen,

maar dat is echt cultureel erfgoed. Het stamt uit de periode 1800-1850!” Het is duidelijk dat dit de passie van Ype Jan is en tot slot voegt hij nog toe “en weet je wel dat Stedum in de 700 jaar tussen 1250 en 1950 slechts geleidelijk is gegroeid? Pas na de Tweede Wereldoorlog werd er aan de noordzijde van het dorp grootschalige nieuwbouw gerealiseerd, waardoor het dorp in zeventig jaar twee keer zo groot werd.”

Nee dat wist ik niet, en Ype Jan heeft nog veel meer te vertellen over Stedum, maar dat past niet in dit artikel. Daarom lijkt het mij een heel goed idee om Ype Jan Nienhuis nog eens een lezing te laten houden over ‘Rondom kerk en toren: de historisch ruimtelijke structuur van Stedum (800 - 2015)’, want eigenlijk zou iedere Stedumer zijn verhaal moeten horen.

En dat sluit mooi aan bij de woorden die Ype Jan aanhaalt en waarmee we dit verhaal eindigen: **Iedere Stedumer moet een keer in de Bartholomeüskerk kijken!**

Susanna Lemstra

DE HOOFDSTRAAT

Wat woonden er veel Stedumers in deze straat
die door de tijd heen zijn vergeten.
Er zijn vandaag de dag maar enkele mensen
die van jaren terug nog wat namen weten.

Zo kochten wij vroeger onze eieren hier.
Het echtpaar had hokken achter het huis.
Er staat daar geen steen meer, een kaal terrein.
Je hoort er slechts wat windgeruis.

Liefst twee groentezaken had je hier.
Alle winkels van toen, te veel om te noemen.
De Hoofdstraat is de trots van ons dorp.
Een Stedumer zal zijn Hoofdstraat steeds roemen.

Eldert Ameling

(foto: Eldert Ameling)

Kleurplaat (voor jong en oud)

De Pollepel 60

Recept: Indische Daging Smoor (4 personen)

Indische smoor is een recept met rundvlees.

Wat heb je nodig?

500 gr. rundvlees (sukadelappen)
1 of 2 teentjes knoflook
1 tot 2 grote uien
1 dl. Ketjap manis
1 bouillonblokje
2 tot 3 eetlepels witte of bruine suiker
2 tot 3 dl. water
nootmuskaat
2 laurierblaadjes
olie

Bereidingswijze:

Snij als eerste het rundvlees in blokjes en snipper de uien fijn. Pel ook alvast de knoflook. Het is handig om dit van te voren te doen, zodat je daar later geen zorgen meer aan hebt. Verhit nu de olie in een braadpan. Ook een wokpan is hier voor geschikt. Bak het vlees op hoog vuur. Dit hoeft niet lang te duren; na een paar minuten is het vlees voldoende gebakken.

Pak een grotere pan en voeg hier olie aan toe. Fruit de uitjes vervolgens en voeg hier suiker en de geperste knoflook aan toe. Als de uitjes lekker zijn gebakken, kun je deze vervolgens blussen met wat ketjap. Voeg niet te veel ketjap toe: een deciliter (100 ml) is voldoende. Naar smaak kun je iets meer of minder doen. Ketjap heeft een vrij stevige smaak, dus je kunt er beter iets te weinig toevoegen dan te veel. Voeg vervolgens ook bouillon of water toe, de nootmuskaat en de laurierblaadjes.

Laat het gerecht vervolgens een uurtje smoren op een laag pitje met het deksel op de pan. Tussendoor even kijken of er wat water bijgevoegd moet worden. Er gaat namelijk veel vocht verdampen.

Je kunt dit gerecht serveren met onder andere rijst (Basmati).

Als groente kun je er Conimex boemboe sajoer boontjes bij doen. Gebruik 500 gr. sperziebonen (vers of uit de diepvries). Eet smakelijk.

Ans Voorma.

De pollepel wordt doorgegeven aan Irma de Haan.

In de Pollepel komt een favoriet recept van een dorpsgenoot, liefst met foto's. De Pollepel wordt daarna doorgegeven aan de volgende, bij voorkeur iemand uit dezelfde straat. Vraag wel degene die je op het oog hebt; het is niet de bedoeling iemand voor het blok te zetten. De volgende Pollepel graag uiterlijk 19 februari inleveren via een mail naar: destedumer@gmail.com.

Foto van vroeger

Op de grafsteen staat de volgende tekst:
Bij de herinrichting van het dorp Stedum in 2014 zijn op 20 meter van deze plek menselijke resten gevonden van vier volwassenen en een kind. Na archeologisch onderzoek bleken de resten uit de 13de of 14de eeuw te zijn. De resten zijn op 10 december 2014 op deze plek waardig herbegraven.

*Weer toevertrouwd
aan moeder aarde
Zo wachtend op de
jongste dag
Hun blik opnieuw
gericht naar het oosten
Dat die dag spoedig
komen mag*

De herbegravenis vond plaats op het kerkhof bij de Bartholomeüs-kerk onder kloggelui en grote belangstelling.

De graven zijn

gevonden onder de Hoofdstraat. Hieruit blijkt dat het kerkhof vroeger groter was. De graven lagen keurig oost-west georiënteerd. De overledenen lagen op hun rug met de armen over de borst gevouwen. Er zijn geen grafgiften gevonden. Het gaat om Christelijke graven uit de late middeleeuwen.

Na de vondst van de graven is de rest van de rioolvervanging archeologisch begeleid. Hierbij zijn resten gevonden van eerdere bebouwing en sporen van een grote brand in de middeleeuwen. De oudste vondsten van scherven e.d. komen uit de ontstaanstijd van Stedum, rond het begin van onze jaartelling.

André de Graaf

Stichting Historie Stedum

(2015-01 Grafsteen, foto: Klaas Pilon)

Sport in beeld | Verenigingen

	V.V. Stedum (voetbal) www.vvstedum.com	Dick Dijk hethogenoorden@planet.nl
	SJO STEO (jeugdvoetbal) www.sjosteo.com	Nicole Bijen nalblas@hotmail.com
	Internos (volleybal) www.internosstedum.nl	Dinie Smit Internosstedum@gmail.com
	Jeu de Boules www.jdbstedum.nl	Roelf en Nel Rijkens nrkrijkens@gmail.com
	Wielervereniging Oet Steem www.oet-steem.nl	Arend Koenes a.koenes@hetnet.nl
	T.V. de Bosbaan (tennis) www.tvdebosbaanstedum.nl	Rian Bous debosbaanstedum@gmail.com
	IJsvereniging Stedum www.ijsvereniging.stedum.com	Anjo Hofman hofmananjo@gmail.com
	Survival Vereniging (survivalrun training) www.survivalverenigingstedum.nl	Cor Slager info@survivalverenigingstedum.nl
	De Goede Stoot Biljarten	Diana Noorbergen 0596 551769
	Schuttersvereniging Schieten	Coby Nienhuis jb.nienhuis@ziggo.nl
	Hengelsportvereniging Ons Genoegen Vissen	Mark Slager hsvstedum@outlook.com
	De Struners (scouting) www.destruners.nl	Ricardo Franke voorzitter@destruners.nl

Bij twijfel over de juistheid/volledigheid van de gegevens of bij constatering van onjuistheden/ onvolledigheden vragen wij u contact op te nemen met de redactie.

Sport in beeld | Overige sport

The Legacy Stedum (streetdance/hiphop)
www.dansschoolthelegacy.nl

Sabine Tillema
sabinetillema2000@gmail.com

Zumba/yoga

Jacqueline Pool
Jacqpool@home.nl

Bij twijfel over de juistheid/volledigheid van de gegevens of bij constatering van onjuistheden/onvolledigheden vragen wij u contact op te nemen met de redactie.

sportbewegingsportbewegingsportbewegingsportbewegingsport

Kom in Beweging in Stedum!

Zin om gezellig en laagdrempelig in beweging te komen? Vanaf donderdag 6 februari om 10.00 uur starten we met een tien-weekse beweeggroep in Moarstee, georganiseerd in samenwerking met Huis voor de Sport Groningen. De lessen worden gegeven door Anita Dijkema van Gezondheidscentrum Swaithoes.

In 30-40 minuten doen we fijne, toegankelijke oefeningen - veelal zittend op een stoel - zodat iedereen mee kan doen. Of je nu fit wilt blijven, sterker wilt worden of gewoon gezelligheid zoekt: we maken er samen een feestje van, met volop plezier en beweging!

Na afloop is er tijd voor een kopje koffie of thee en een gezellig praatje. Doe je mee?

Praktische informatie:

- Wanneer: donderdagen om 10.00 uur (vanaf 6 februari)
- Waar: Moarstee, Stedum
- Kosten: slechts € 3 per les
- Duur: 10 weken

Kom langs en ervaar hoe leuk bewegen kan zijn. We kijken ernaar uit om samen aan de slag te gaan!

Anita Dijkema

Toertocht Kardinge

Zaterdag 28 december was het dan alweer zover en kon je een echte toertocht schaatsen in Kardinge! Om half vijf was het weer schaatsen onderbinden en gaan! Op de baan was het al snel een hele gezellige drukte, een soort uitverkochte zaal zullen we maar zeggen!

Het was dan ook wel extra genieten deze keer op én langs de baan! Een mooie sfeer werd er neergezet met o.a. een prachtige en heel enthousiaste fanfare, met - als ik het niet mis heb - een bekende Stedumer ertussen!

Ook de gehele fanfare heeft een ronde gemaakt, want zij verplaatsten zich over de hele binnenbaan. Super gezellig!

Het midden van de baan was mooi opgetuigd in wintersportachtige sferen.

Op het ijs stond een grote opblaasbare tunnel van Unox, waar we onderdoor mochten schaatsen.

Wie deze dag graag leuk vast wilde leggen, kon al klunend richting de camera gaan en kreeg dan direct de geschoten plaatjes mee naar huis.

De kinderen konden stempels halen bij verschillende stempelposten langs de kant. Ook

waren er kinderen bij die

nog niet eerder geschaatst hadden, super knap want dat is niet altijd makkelijk en het zag er toch al heel goed uit!

Er werd afgestempeld door vele vrijwilligers uit allerlei natuurijsverenigingen van het Noorden. Van onze ijsvereniging uit waren dit Trix, Arend en Anjo. Tussen de rondes door konden we even op adem komen met wat drinken en lekkers.

Om half zeven ging de baan sluiten en haalden de kinderen hun welverdiende medaille op.

Geweldig gedaan allemaal toppers!

Na dit alles kwamen wij weer gezamenlijk terug in Stedum en hadden Lia en Annet gezorgd voor een lekkere warme kop erwtensoep met roggebrood en spek en niet te vergeten de broodjes knakworst. Het was smullen in de Theeschuur!

Iedereen bedankt voor het meedoen en meehelpen om het weer tot een mooie schaatsdag te maken! Op naar de volgende:

Zaterdag 15 februari, verzamelen we weer 16.00 uur bij de haven.

Trix, Wianda, Anjo, Peter, Gert-Jan, Arend en Mirjam
IJsvereniging Stedum

In de papieren
Stedumer staat
hier een
advertentie

De Steemer Agenda

28 01	Informatieavond over 'de Crangeborg' aanvang 20.15 uur in het Trefpunt
04 02	Koffieochtend Moarstee, met Yvonne Wiltjer (IMG) van 09.30 uur tot 12.00 uur
06 02	Kom in Beweging in Moarstee aanvang: 10.00 uur zie pagina 21
12 02	Ledenvergadering StEC in Moarstee aanvang 19.30 uur zie pagina 10
13 02	Kom in Beweging in Moarstee aanvang: 10.00 uur Dorpsmaaltijd in de "Delleweer" aanvang 18.00 uur zie pagina 6
15 02	Vrij schaatsen in Kardinge van 16.30 tot 18.30 uur zie pagina 22 / 23
18 02	Koffieochtend Moarstee van 09.30 uur tot 12.00 uur
20 02	Kom in Beweging in Moarstee aanvang: 10.00 uur
27 02	Kom in Beweging in Moarstee aanvang: 10.00 uur
07 03	Toneelvoorstelling in het Hervormd Centrum zie pagina 2
11 03	ALV Uitvaartvereniging in het Hervormd Centrum aanvang: 20.00 uur
24 03	ALV Dorpsbelangen in het Hervormd Centrum aanvang: 19.30 uur

De Stedumer is een uitgave van de Vereniging voor Dorpsbelangen Stedum en verschijnt normaal gesproken elke vierde vrijdag van de maand. Kopij moet anderhalve week er voor binnen zijn. De Stedumer komt niet uit in juli.

Artikelen in 'platte tekst' aanleveren, dus geen eigen opmaak.

De Stedumer verschijnt de volgende keer op vrijdag 28 februari 2025.

Kopij inleveren bij de redactie uiterlijk woensdag 19 februari. Het liefst per e-mail en anders op usb-stick.

De redactie behoudt zich het recht voor om artikelen te weigeren, te bewerken of in te korten.

Redactie en advertenties: Corry Verduijn, destedumer@gmail.com